

A fiatal Blaha Lujza...

megeket vonzott), karmestere Erkel Elek, a nagy Erkel Ferenc tehetséges fia. Társulata eleinte nem volt európai híru, mint amilyené rövidesen kialakult. Csak *Solymossy Elek*, *Horváth Vince* és *Vidor Pál* volt ott a kezdetén, meg egy szép fiatal kezdő, *Szigligetiné*, akiből nemsokára a hírneves *Pálmay Ilka* lesz. Mert Blahánét, meg Tamásit, a népszínművekkel együtt csak néhány hónappal később engedi át a Nemzeti Színház.

Egy-két évvel a megnyitás után azonban már nagyszerű társulata volt ennek a színháznak. Itt játszott *Blaháné* mellett *Hegyi Aranka*, *Pálmay Ilka*, *Küry Klára*, akiért rajongott az ifjúság. *Csatay Zsófi*, a nagyszerű komika, *Ráthonyi Ákos*, *Gazsi Mariska*, *Kopácsy Juliska*; *Szoyer Ilonka* és *Komáromi Mariska* — később az Opera tagjai —, *Tamási József*, *Vidor*, *Kiss Mihály*, *Tihanyi*, *Együd* és a komikusok tömege: *Kassay Vidor*, *Németh József*, *Solymossy*, *Tollagi*, *Kovács Mihály*, *Újvári Károly*. És Erkel fölváltotta *Konti József*, a kitünő karmester és még kitünőbb komponista, az »Eleven ördög«, a »Királyfogás« szerzője. Meg itt volt a Kerepesi út kedvence, *Szirmai Imre*.

Sok olyan darabot vitt sikerre a Népszínház, amelynek címére az idősebb korosztálynak fölragyog a szeme. Ilyen volt »Lili«, »A szóktmondó asszonyság«, »A cornevillei harangok«, »A betyár kendője«, »Boccaccio«, »Rip van Winkle«, »Cigánybáró«, »A piros bugyelláris«, »Sárga csi-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Tárgy:

Hely:

Idő:

Személy:

Helyszám:

.. és Blaha, Csiky »Nagymamá«-jának alakítója

Szirmai Imre, a hősszerelmes

kó«, »Az ördög p. u.«. »A jalu rossza« példáján okulva ismét 100 many pályadíjat tűzött ki a színház. Meg is lett az eredménye: »A gyímet vadvirág«. Az új népszínmű szerzője, *Géczy István* rövid időre híres ember lett. Nagy sikere volt még a látványos drámának: »*Sztrogoff Mihály utazása*«-nak. Címszerepét *Tihanyi Miklós* játszotta. Gyakori vendége volt a szemben levő *Skulecz kocsmának*, amely jó boráról volt híres. Ez lehetett a magyarázata egy sokat emlegetett elszólásnak. A darabban megvakítják és ezután szerepe szerint ezt kell mondania: »*Fordítsatok arccal Irkuck felé*« — de ehelyett az egyik előadáson ezt mondta, óriási derültséget keltve: »*fordítsatok arccal Skulecz felé*«.

Második igazgatója *Évva Lajos* volt, aki tizenhat évig ült az igazgatói székekben éppúgy, mint társa, a nagy *Paulay Ede*, a Nemzeti Színház igazgatója, ami azt bizonyítja, hogy mindkettő jól vezette színházát. *Porzolt Kálmán* 1897-ben váltotta föl *Évvát*, kevesebb szerencsével. A »*Bob herceg*« jövedelmét a premier nagy sikere után eladta 30 000 koronáért, s aki megvette, negyedmilliónál többet keresett rajta.

Porzolt után, 1904-ben *Vidor Pál*, a kiváló színész lett a Népszínház igazgatója, a naiv, becsületes ember, aki eltévedt a számok útvesztőjében. Nem bírta a sok kudarcot. Színházi irodájában 1906. november 29-én agyonlőtte magát, és ezzel a szomorú aktussal be is fejeződött a Népszínház története. Mert az a két esztendő, ami utána következett, már alig számít. Egy évig a Népszínházi Bizottmány vezette a beteg színházat, az utolsó évben pedig, Népszínház *Vig-opera* néven *Mader Raoul*. Ekkor foglalta el az épületet a Nemzeti Színház, hogy örökös harcot folytasson a számára alkalmatlan akusztikával.

A Népszínház Budapest megmagyarosodásában nagy szerepet játszott, ha más érdeme nem is lett volna, mint csak ez az egy, már ezzel is olyan emléket hagyott ránk, amelyet ápolni köteleességünk.

Bárdi Ödön

Harmincyolc évvel a Nemzeti Színház születése után épült föl Budapest második színháza, a Népszínház, amely kapuit nyolcvan évvel ez-előtt, 1875. október 15-én nyitotta meg.

Budapest növekszik, hiszen lakosainak száma már négy százezer, és ha nyelvében még csak a fele magyar, de kezd undorodni a német zengé-
rajok sörszagú humorától és örömmel tódul a hatalmas, tekintélyes színház felé, noha útjából kiesik, mert bizony a Kerepesi útnak csaknem a végén áll. Ünnepléses volt a megnyitás, leg-
alábbis a nézőtérben, ahol jelen volt Ferenc József és a díszmagyarba öltözött kormány. Minden fénylik, a ragyogó gázcsillár zsúfolt házat világít meg — csak a taps melege hiányzik. A nézők les-
ték, mikor tapsol a király, aki lehet, hogy már a Mosonyi ünnepi nyitánya közben elaludt, és így csöndben, fagyos légkörben ment föl a függöny.

Rákosi Jenő volt az első igazgatója. Rendezője Molnár György (aki már 1861-ben Budai Népszínházába látványos darabjaival nagyobb tö-

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Bárdi László

Cím:

Nyolcvan éve nyílt meg a
NÉPSZÍNHÁZ

Forrás:

Béres és Pétervári

1875. X. 26.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

792

Hely:

Népszínház

Idő:

"1875/1875"

Személy:

Helyszám:

A budapesti Népszínház (Klöss fényképe után rajzolta Elischer Lajos)

Küry Klára